

ШАХ МАТНА МИСЪЛ

ИЗДАНИЕ НА

4

БЪЛГАРСКИЯ СЪЮЗ ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ
1964

ДА ЖИВЕЕ 1 МАЙ — БОЙНИЯТ ПРАЗНИК НА МЕЖДУНАРОДНАТА СОЛИДАРНОСТ НА ТРУДЕЩИТЕ СЕ ОТ ЦЯЛ СВЯТ

С ъ д ъ р ж а н и е

Преглед на разцвета на шахматното майсторство през двадесетилетието ☆ Приветствуваме юбиляра ☆ Една древна страна отваря вратите си за XVI шахматна олимпиада ☆ Партии ☆ Комбинации ☆ С промяна на цветовете ☆ Резултати от конкурса за дупходови задачи — 1962 г. ☆

Пловдив

Шахматната секция на физкулт. д-во „Ботев“ развива оживена дейност. В последно време бяха организирани множество състезателни прояви с учащата младеж.

През м. януари и февруари се състояха вътрешните първенства на училищата. Най-добрите продължиха участието си през м. март в индивидуалните и отборни първенства на дружеството.

В отборното първенство за юноши пръв се класира отборът на СПУ „Л. Димитрова“, следван от „Г. Димитров“ и Техникума по дървообработване. Индивидуален първенец излезе Петър Метанов от техн. „Хр. Ботев“.

В отборното първенство за девойки участваха само отборите на две училища, които се срещнаха в два кръга. Отборът на СПУ „Л. Димитрова“ се наложи над отбора на икономическия техникум „В. Левски“. Индивидуален първенец е Райна Денева.

Сред пионерите първенец е отборът на у-ще „Хр. Смирненски“, а индивидуален победител Т. Маджаров от същото у-ще. И сред пионерките на първо място се класира отборът на у-ще „Хр. Смирненски“. Индивидуална победителка е Мария Тодорова от у-ще „Ст. Димитров“.

На 31 март на пионерите от „Ботев“ — Пловдив, гостуваха другарчетата им от Асеновград. Срещата се проведе на 13 дъски (12 пионери и 1 пионерка) и завърши с резултат 9:4 в полза на „Ботев“.

П. Лянгов

Варна

В градското първенство победител излезе Зл. Керчев с 11.5 т., следван от Лулчев — 10.5 т., Сребров — 9.5 т., Спиридон Иванов и Донев — по 9 т. и т. н. Първите трима добиват право

на участие в полуфиналите за републиканско първенство. Участникът Димитър Парушев, класира се 6—8 място, покри нормата за кандидат-майстор.

М. Балчиклиев

Стара Загора

В първенството на града участваха 3 кандидат-майстори, 6 първоразредници и 3 второразредници. Първото място беше спечелено от първоразредника Р. Касабов от физкулт. д-во „Средногорец“ (9.5 т.), който завърши турнира без загуба. Следват М. Йовчев („Берое“), Вл. Минков („Средногорец“) и П. Димитров („Берое“).

А. Чакъров

Казанлък

Градското отборно първенство, в което участваха 8 отбора, завърши с победа на шахматистите от Завод 10. Следват ДВТК „Димитър Благоев“, Завод 13 и т. н.

Във финалния турнир за индивидуално първенство на града взеха участие 17 състезатели. На първо място се класира км Теодор Граматиков, който завърши турнира без загуба. Следват Божко Янчев, Димо Гюдженев, Здравко Дренчев, Тотю Дундов и др.

Ив. Чапразов

Севлиево

Да не стихва подемът на шахматния живот в града — такъв е стремежът на ръководството на шахматната секция при физкулт. д-во „Раковски“. Затова едва завършило едно състезание, започва друго.

След срещата на градския представителен отбор с отбора на „Спартак“ — Плевен, севлиевските шахматисти върнаха визитата на казанлъчани. Този

път им беше противопоставен силен състав и срещата завърши наравно — 3.5 : 3.5.

Неотдавна тук завърши и спартакиадата за юноши и девойки. Победители излязоха учениците от политехническата гимназия „Цв. Ганев“, следвани от У-щето по строителна керамика и професионалното техническо у-ще по металообработване.

Особено голям интерес предизвиква участието на шахматните отбори на физкултурните колективи в спартакиадата. Първото място поделиха отборите на У-щето по строителна керамика и на колектива на здравните работници

Н. Майданов

Сливен

В първенството на шахматната секция при физкултурния колектив на ГНС — Сливен, участваха 11 състезатели. След оспорвана борба се получи следното класиране: 1. Димитър Траянов — 9.5, А. Антонов — 8.5 т., Ст. Костов — 7 т. и т. н.

Ив. Х. Попов

Димитровград

В първенството на физкулт. д-во „Миньор“ победител излезе първоразредникът Иван Панев — 12.5 т. от 13 възможни. Следват К. Господинов — 10 т., Г. Фърчанов — 9.5 т. и т. н.

К. Георгиев

Перник

В турнира за индивидуално първенство на физкулт. д-во „Металург“ на първо място се класира Георги Стоев с 12.5 т. пред Стоян Палакарчев, Кирил Конев и Младен Кръстев, които разделиха 2—4 място с по 11.5 т.

Ст. Палакарчев

Рудозем

В една от залите на културния дом се проведе окръжните първенства за мъже и жени. При мъжете, след крайно оспорвана борба, се наложи км Лозанов с 9.5 т. Следват: 2—3. км Димитър Янков и Добри Генчев с по 8.5 т.

При жените победи младата състезателка от „Миньор“ В. Антонова.

А. Мулдавански

с. Мадан, Михайловградски

В читалището беше изнесен доклад за развитието на шахмата в селото, а след това започна турнир, в който участваха и участниците в първото шахматно състезание в селото Славко Янкин и Димитър Томов, първият класира се тогава на първо място, а вторият на второ.

В турнира, който се проведе на два етапа — полуфинал и финал, победител излезе Васил Бибашки.

Й. Русенов

До първия секретар на Централния комитет на Комунистическата партия на Съветския съюз и председател на Министерския съвет на Съюза на съветските социалистически републики другаря НИКИТА СЕРГЕЕВИЧ ХРУШЧОВ

Скъпи Никита Сергеевич!

В деня на Вашата седемдесетгодишнина Централният комитет на Българската комунистическа партия, Президиумът на Народното събрание и Министерският съвет на Народна република България, изразявайки чувствата и мислите на всички български комунисти и на целия български народ, Ви изпращат най-сърдечни братски поздрав.

Заедно с братския съветски народ от цялата си душа и сърце ние приветствуваме любимия партиен и държавен ръководител на Съветския съюз, видния деец на международното комунистическо движение, великия борец за мир и дружба между народите.

Ние сме радостни, че в този ден Вие сте така добър, пълен с кипяща енергия и творчески сили, които вече половин век отдавате за победата на справедливото комунистическо дело.

През последното преломно десетилетие по Ваша инициатива и под ръководството на Централния комитет Комунистическата партия на Съветския съюз поде и доведе докрай борбата против култа към личността, възстанови и разви по-нататък ленинските принципи и норми на работа и ръководство, начерта величествена програма за строителството на кому-

низма, осигури огромни успехи в развитието на съветската страна. В съвременната историческа епоха Вие дадохте и давате забележителен принос за творческото развитие на марксизма ленинизма.

С присъщата Ви неизчерпаема енергия Вие страстно се борите за запазване и укрепване на мира в света, за предотвратяване на нова световна война, за мирно съвместно съществуване между държавите с различен обществен строй, за общо и пълно разоръжаване, за окончателно ликвидиране на колониалното робство. Прогресивното човечество завинаги ще остане безкрайно благодарно и признателно на Съветския съюз, на съветското правителство и лично на Вас за тази гигантска борба в защита на делото на мира.

Във Ваше лице днес ние виждаме най-последователния и пламенен интернационалист, непоколебимия борец за укрепване на единството и сплотеността на световната социалистическа система и международното комунистическо движение, за чистотата на великото марксистко-ленинско учение. Затова любовта и уважението на комунистите и трудещите се от цял свят към Вас все повече ще се засилват.

Във всички области на Вашата всеотдайна дейност Вие ни давате образец на ленински стил в работата, на болшевишки смел и творчески подход при решаване на напредните въпроси. Вашият богат политически опит, мъдрост и принципиалност, тесните Ви връзки с народа и общуването с хората са неизчерпаем извор на поука и вдъхновение на всеки партиен и държавен деец, на всеки комунист.

Скъпи Никита Сергеевич,

В деня на Вашата славна седемдесетгодишнина българските комунисти и всички трудещи се в нашата страна още по-силно изразяват своята безгранична обич и признателност към Вас. Ние се гордеем, че имаме такъв голям и верен приятел, другар и брат, който отблизо познава нашата страна и ни оказва неоценима братска помощ. С Вашето най-активно съдействие животворната българо-съветска дружба се издига на нов, по-висок етап на развитие, осъществява се още по-тясно сближение на Народна република България със Съветския съюз. Паметни ще останат за всеки българин Вашите посещения в нашата Родина, Вашите топли думи и висока оценка за българския народ, за Българската комунистическа партия, за нейните борби и победи, за верността ѝ към марксизма-ленинизма и пролетарския интернационализъм. За нас, българските комунисти, за всички български патриоти най-голям дълг и чест е да вървим рамо до рамо с могъщия Съветски съюз, с великата партия на Ленин, всепризнатия и незаменим авангард на международното комунистическо движение.

Като Ви приветствуваме още веднаж, наш скъпи Никита Сергеевич, ние братски Ви прегръщаме и от все сърце Ви желаем крепко здраве и много сили за участието на съветския народ, за тържеството на мира и комунизма в света.

Централен комитет
на Българската комунистическа партия
Президиум на Народното събрание
на Народна република България
Министерски съвет
на Народна република България

София, 16 април 1964 г.

XVIII РЕПУБЛИКАНСКИ ФИНАЛ

ПРЕГЛЕД НА РАЗЦВЕТА НА ШАХМАТНОТО МАЙСТОРСТВО ПРЕЗ ДВАДЕСЕТИЛЕТИЕТО

А. МАЛЧЕВ

Твърде отдавна не бяхме имали удоволствието да наблюдаваме републикански финал с такъв силен и представителен състав. От майсторския елит на шахмата отсъствуваше само победителят в зоналния турнир в Кечкемет гросмайстор Георги Трингов, който възстановяваше силите си за нови международни битки. На шахматния ринг на XVIII републикански финал се събра цялото ярко съзвездие на състезателите ни с международни титли, най-силните национални майстори и само двама кандидат-майстори — опитният Димитър Пелитов от Пловдив и младият и единствен дебютант във финала Николай Спиридонов. Това е рекорден по високата си квалификация състав, в който си дадоха среща най-изтъкнатите представители на

три шахматни поколения

Доайнът на участниците е заслужил и международен майстор на спорта и многократен първенец на страната Олег Нейкирх, който по време на турнира отпразнува своя петдесети рожден ден. Тук е и победителят в първия турнир за първенство на България след Девети септември, многократният първенец на страната, заслужил и международен майстор Александър Цветков.

Най-многобройни са представителите на поколението, което след Девети септември донесе най-големите спортни успехи на родния шахмат и първата гросмайсторска титла: Бобоцов, Пълевски, Милев, Минев, Коларов. Поколението, от което в продължение на повече от десет години бе съставена ядрата на нашия национален и олимпийски отбор. Неговата средна възраст клони вече към 35-те. То е най-неотстъпчивата пре-

града срещу настъпнието на най-младите. Но може ли да се спрат мощните вълни на младостта! Нейните върхове вече преливат във финала със своите най-талантливи представители: студентите Радулов, Стефанов, Спиридонов, младият адвокат Чипев. . . Какъв колоритен състав! В него са си дали среща мъдростта и опитът на ветераните, самоувереността и творческата зрялост на по-младите, талантът и дръзвеността на най-младите. XVIII републикански финал със своя внушителен състав представляваше действително генерален преглед на разцвета на шахматното майсторство през изтеклото славно двадесетилетие на социалистическото изграждане на нашата страна.

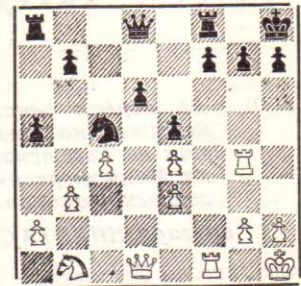
Много жалко, че този изключително интересен турнир остана недостъпен за широката шахматна публика, поради това че се проведе в неподходяща, малка зала, в която нямаше достатъчно място нито за демонстрационни табла, нито за големия брой посетители. Така той не успя да изпълни както трябва своето пропагандно и обществено значение.

Борбата за златния медал

В първия кръг Пълевски спечели срещу Минев по начин, който недвусмислено показва, че се намира в отлична спортна форма и че амбициите му са максимални. По-късно тази партия (№ 67) беше удостоена с първия приз за красотата. В същия стил Пълевски продължи да побеждава и с белите, и с черните фигури. Играеше с лекота, създаваше оригинални и остри позиции, които възбуждаха публиката с дребнешките в тях тактически изненади. Ето характерен момент от партията му с един от нашите най-опасни тактики — Радулов.

Радулов

Пълевски

След 22. Кb1 ?

22. . . К : e4! Комбинация — двуходка, но ефективна. 23. Т : e4 f5 и белите останаха без качество. На 37-я ход те се предадоха.

До VI кръг Пълевски записа в турнирната таблица 6 единици срещу името си. Този блестящ старт изстуди решително амбициите на останалите претенденти за първото място. А и кой ли вече можеше да бъде сериозен съперник! Повечето от считаните за фаворити започнаха турнира твърде неудачно. В първите три кръга гросмайстор Бобоцов събра само половин точка. Още в самото начало се препъгнаха международните майстори и бивши републикански първенци Минев, Цветков и Нейкирх, а Милев и Коларов напредваха твърде мудно със серия от ремита. От майсторите най-сполучливо беше стартирал Л. Попов, но и той беше с точка и половина зад Пълевски, който победен марш нямаше никакви изгледи да спре.

След XI кръг картината на временното класиране беше следната: Пълевски — 9.5 т., Коларов — 8, Кадрев — 7, Попов, Милев и Минев — по 6.5. Вече с пълна увереност можеше да се говори, че борбата за първото място е решена. Въпросът беше ще успее ли Пълевски да достигне и надмине рекорда си от 1962 г., когато излезе пръв с 15.5 т. от 19 възможни — 81%, или ще се ориентира към по-спокойната и сигурна тактика на ремитата. Наистина такава тактика не отговаря на неговия темперамент, но все пак той е шахматист с широко амплуа. Да не забравяме, че в VIII републикански финал (1953 г.) винаги бойкият и агресивен Пълевски направи рекорден брой ремита — 11 от 17 партии!

Но и в следващия XII кръг, въоръжен с белите фигури, Пълевски продължи да бъде войнствено настроен. Очевидно той беше запланувал точка от кандидат-майстора Спиридонов. Но ето че се случи неочакваното: кандидат-майсторът и единствен дебютант в турнира не се смути от своя страшен противник и в една борческа партия успя да впише първата нула срещу името на лидера. Неочакван, но многозначителен резултат, който говори за възможности-

Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	Точки
1 Пълевски	●	1/2	0	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	1	0	1	1	1	1/2	1	1	1	1	13 1/2
2 Коларов	1/2	●	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1	13 1/2
3 Спиридонов	1	1/2	●	0	1/2	0	1	1/2	0	1	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1/2	1	1	0	12
4 Попов	1/2	1/2	1	●	1/2	0	1/2	1	1	1/2	1	0	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1	11,5
5 Милев	1/2	1/2	1/2	1/2	●	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	11
6 Стефанов	0	0	1	0	0	●	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1/2	1	1/2	0	1	1	11
7 Кадрев	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	●	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1	1/2	1	1	11
8 Цветков	1/2	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	●	1/2	0	1/2	1	1	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1	1	10 1/2
9 Бобоцов	0	1/2	0	1	1/2	1/2	1/2	1/2	●	0	1/2	0	1	1/2	1	0	1	1	1	1	13 1/2
10 Прахов	1/2	0	0	0	0	0	1/2	1	1	●	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1	1/2	0	1	1	9 1/2
11 Минев	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	●	0	1/2	1/2	1	1	1/2	1	0	1/2	9 1/2
12 Бобеков	1	1/2	1/2	0	1/2	0	0	0	1	0	1	●	0	0	1	1/2	1	1/2	1/2	1	9
13 Даскалов	0	1/2	0	1	1/2	1	0	0	0	1/2	1/2	1	●	0	1	1/2	1/2	1/2	1	1	9
14 Нейкирх	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	●	1/2	0	1/2	0	1/2	1/2	8 1/2
15 Пелитов	0	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	0	0	0	1/2	1/2	1/2	●	1	1/2	1	1	1	8 1/2
16 Радулов	0	0	1/2	1/2	1/2	0	1/2	0	1	0	0	1/2	1/2	1	0	●	1	1/2	1/2	1	8
17 Панталеев	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	0	0	0	1/2	0	0	1/2	1/2	1/2	0	●	1	1	1	7
18 Чипев	0	0	0	1/2	0	1	1/2	1/2	0	1	1/2	1/2	1	0	1/2	0	1/2	0	0	0	6 1/2
19 Орев	0	0	0	0	1/2	0	0	1/2	0	0	1	1/2	0	1/2	0	1/2	0	1	0	1	5 1/2
20 Кайкамджозов	0	0	1	0	1/2	0	0	0	0	0	1/2	0	1/2	1/2	0	0	1/2	1	0	0	4 1/2

те и смелите амбиции на най-младите!...

От този момент в играта на Пъдевски настъпи известна криза. Последваха 4 ремита и ето че в XIV кръг той беше

Н. Пъдевски

Ат. Коларов

застигнат от играещия извънредно сигурно и силно Коларов. Борбата за първото място започна сериозно да вълнува, а когато в следващия кръг Пъдевски изненада с нова загуба, и то в 17 хода срещу Бобеков, а в същото време Коларов спечели срещу Чипев, борбата изведнаж получи наистина драматичен оброт.

Начело с цяла точка аванс, и то само 2 кръга преди края излезе Коларов. Не малко възхищение будеше и играта на този наш извънредно талантлив международен майстор. Тя не блести с ярки външни ефекти, с главолumni атаки и комбинации, но въпреки това в нея има нещо удивително. Първото впечатление е, че ходовете на Коларов не създават никакви заплахи за противника. В същност обаче това са мини със закъснител, ходове с далечни и фини позиционни заплахи. Нещо обикновено за партиите на Коларов е след на вид най-безобидно разместване на фигурите му изведнаж да се окаже, че те са заели всички изгодни позиции и противникът неусетно е изпаднал в безнадеждно положение. Особено опасен е Коларов, когато някой се опита да го атакува. Тогава най-ярко блясва неговото дълбоко комбинационно и тактическо виждане, усетът му да намира най-неприятните реплики, да изчислява бързо и точно вариантите. Характерно за неговия стил се разви партията му с Чипев в XVIII кръг.

Коларов

Чипев

След 21. . . f5

Последният ход на черните съдържа агресивни тенденции, може би предизвикани от изискванията на позицията. В такъв именно момент Коларов става най-опасен.

22. g4!? Това не е ход на сух позиционен шахматист. Коларов смело до-

пуска позиционни слабости около царя си по белия диагонал, но същевременно е преценил дълбоко позиционните минуси, които ще възникнат и в лагера на противника му.

22. . . f:g4 23. Д:g4 Kdf6 24. К:f6+ К:f6 25. Dh4 Og7 26. Og5 Tf8 27. Tc1 Dd6 28. Tc5 b6 29. T:c6 T:c6 30. К:c6 Д:c6 31. Oa2. Картината на борбата започва да се изяснява. Позиционният натиск върху еб е извънредно неприятен. Развързката не закъснява:

31. . . Kd5 32. De4 Tf5 33. Od2 Cf7 34. b4 Dd7 35. b5 Kc7 36. Of4 Kd5 37. Og3 Of6 38. a4 Th5 39. Tc1 Od8 40. Tc6 Tg5 42. Ch1 h5 43. h4 Tf5 44. Td6 Dc8 45. O:d5. Черните се предават.

И така — последни два кръга. Изглежда оставаше Коларов само да протегне ръка и да вземе златния медал. Единствен той от нашите международни майстори не беше се окичвал досега с републиканската титла, въпреки че не един турнир беше завършвал без загуба и на три републикански финала е бил пръв подгласник на шампиона. Какво не му е достигало да бъде пръв? Може би турнирно „щастие“, може би това, което в този важен и напрегнат момент на борбата го накара да се задоволи с две спокойни ремита, докато в същото време непримиримият Пъдевски хвърли всички сили, изтръгна две победи и го застигна. Темперамент, стил, творчески подход — колко са различни те у двамата съперници! Но има ли разлика в тяхната шахматна сила? Безпристрастен отговор на турнирната таблица постави майсторството им на еднакво висок пиедестал. Само бергеровият коефициент на Коларов е малко по-добър, но кой ще бъде новият републикански първенец ще реши предстоящият двубой между двамата достойни противници.*

Интересно е, че близо до самия край на турнира почти всички останали участници бяха много близко над и под границата на 50%. Затова гук борбата беше много по-сложна, преплетена и крайно оспорвана. Всяка половин точка означаваше едно-две, а даже и три места разлика в класирането. А нали подредането в таблицата на финала е най-важно за подбиране състава на нашите национален и олимпийски отбори. Тази година е олимпийска и олимпиадата ще бъде в една интересна, колкото антична, толкова и модерна страна — Израел. Кой ще получат паспорт за там, кои ще играят на предстоящата среща с Украйна и в европейското отборно първенство? Ще успеят ли досегашните олимпийци да запазят мястото си в олимпийския отбор? Никога тези въпроси не са били поставяни така горещо и настоячиво, защото за първи път от години наред на този финал се почувствува, че хегемонията на олимпийците е разколебана. Може би някои от тях не бяха в добра форма, но и напорът на младите беше очевидно много силен.

Прочие класирането е известно. То е и реално с оглед на показаната игра. Затова нека видим по реда на подреж-

* Резултатът от мача и партиите ще бъдат поместени в брой 5.

дането кой как достигна до своето място в таблицата.

Младият Николай Стиридонов спечели симпатите на шахматната публика още от самото начало амбициозна та си, талантлива и напориста игра. Той играеше с голямо дръзновение, несмущаван от титлите и авторитета на своите по-опитни противници. Съдържателните му и хубави победи над гротмайстор Бобоцов и международните майстори Пъдевски и

Н. Спиридонов

Нейкирх са спокучлива илюстрация за качествата му на силен шахматист с добра теоретическа подготовка, вър-

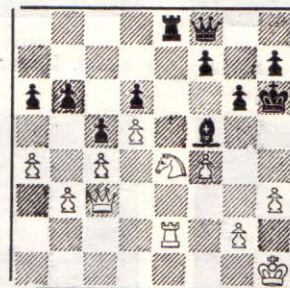
Л. Попов

но позиционно чувство и ярко изразен комбинативен и нападателен стил. Той започна турнира като кандидат-майстор, но още пет кръга преди края беше вече покрил майсторската норма. Амбициите му обаче не спираха дотук. Още от самото начало той си беше поставил смелата цел да атакува най-челните места и тази му амбиция беше заслужено възнаградена с бронзовия медал. Безспорно най-новият наш майстор на спорта Николай Спиридонов е най-радостната изненада на XVIII републикански финал. . .

Любен Попов потвърди високия си резултат от миналогодичния републикански финал и още веднаж доказа, че е един от нашите най-силни майстори. Той съчетава изкуството на солидната позиционна игра с остро комбинативно виждане и голяма устойчивост в защитата. Добра илюстрация е партията му с Кайкамджозов.

Л. Попов

Кайкамджозов

След майсторска позиционна игра, в положението на диаграмата Л. Попов с ефектен комбинационен удар принуди противника си да сложи оръжие: 31. К:d6! Черните се предават. Ако 31. Т:e2, то 32. К:f5+ g:f5 33. Df6+ и на следващия ход мат.

Международният майстор Здравко Милев не загуби нито една партия, но в действителност игра ли той на този турнир? Може би само три партии, единствените, които и спечели. А как

постигна републиканския рекорд от 16 ремита? Много просто. Той си беше поставил скромната практическа задача да се класира в първата шестия и си осигури мястото в олимпийския отбор. За тази цел само не биваше да губи. Почти във всеки кръг този наш международен майстор, иначе известен със силната си и резултатна игра, сега се задоволяваше само да провери дебютните познания на своите противници.

Здр. Милев

Щом се окаже, че те са достатъчни, той спокойно запалваше лулата на мира. Може би не им задаваше многозначителния въпрос „За победа ли играете?“

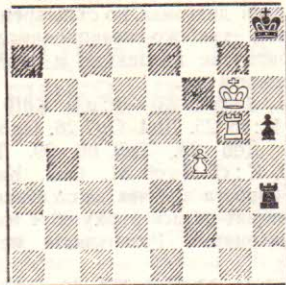
Но и да го бе задавал, никой не намери кураж да му отговори „Да“. Малодушие на противниците или уважение към силата на неколкостранния републикански шампион? Прочие нека пожелаем на този наш извънредно талантлив състезател в предстоящите международни срещи и на олимпиадата в Израел да бъде по-малко „скромнен“, за да оправдае и издигне още по-високо уважението, което показва към него противниците му, което храни към него и шахматната публика.

И. Стефанов

Даскалов

Стефанов

с печалба. Последва обаче 44. Цf7! и изведнаж се оказа, че черните са паднали сами в капана, който поставиха — матът — 45. Th5X е неизбежен!

Стефанов участва за пръв път в републиканския финал през 1959 г., когато беше само на 18 години. И тогава той загуби първата партия. Това така го разстрои, че отпусна фронта и едва към втората половина на турнира успя да се съвземе. Този път обаче същата драма не се повтори. Напротив, ние видяхме вече един зрял и опитен

на показаната от гросмайстор **Милко Бобоцов** игра. Имаше чувствителна разлика между Бобоцов до 1960 год., когато беше редовно в първите места на нашите финали и когато покри нормата

Д. Пелитов

Ив. Радулов

за гросмайстор на олимпиадата в Лайпциг, и Бобоцов на този турнир, на който почти във всеки кръг изпаднаше в цайт-нот и трябваше да защитава не една съмнителна позиция. Очевидно в последно време този наш талантлив и силен шахматист изживява известна творческа криза, която вярваме, че той ще има силите да преодолее.

На почетната граница на 50-те % виждаме двама от нашите най-опитни и стабилни майстори **Валентин Прахов** и **Николай Минев**. Класирането на Прахов е почти същото, каквото и на последния републикански финал, в който той участва през 1962 г. Международният майстор Минев за първи път не е между първите. Но и най-силните и стабилни шахматисти не са застраховани от несполуки, а от един само резултат ще бъде твърде прибързано да се правят категорични изводи.

Същото би могло да се каже и за мм **Олег Нейкирих** и мс **Иван Раду-**

Н. Минев

Р. Бобеков

Г. Даскалов

О. Нейкирих

състезател, който с майсторска и съдържателна игра заслужено се нареди между най-добрите.

Нова крачка напред показа и **Здравко Кадрев**. Прочие неговата интересна, изпълнена с оригинални комбинационни замисли игра, е правила винаги добро впечатление. Но този път той прояви и по-дълбоко разбиране на позицията, и значително по-голяма устойчивост.

мм **Александър Цветков** започна не особено уверено турнира и до 12-я кръг беше под нивото на 50%. Причината за това бяха нехарактерни за него пропуски. Извънредно живал състезател, с интересна самобитна игра, във втората половина на турнира той подобри значително класирането си, утвърждавайки се в челната осмица.

Декежът на 8—9 място е почетен резултат, но едва ли задоволява изискванията към един в разцвета на творческите си сили международен гросмайстор. Това класиране обаче отговаря реално

Д. Панталеев

Т. Чипев

П. Орев

Ж. Кайкамджозов

лов, за която е съвсем неочаквано мястото им под чертата на 50%. Но както те, така и почти всички—**Бобеков, Даскалов, Панталеев, Чипев, Орев, Кайкамджозов**, които са във втората половина на таблицата, изживяха по не

Здр. Кадрев

Ал. Цветков

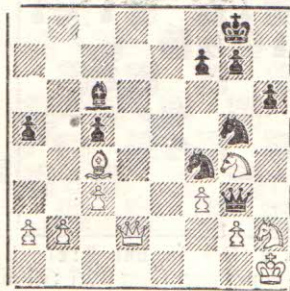
М. Бобоцов

В. Прахов

Бившият репул. юношески първенец **Йосиф Стефанов** загуби първата партия, и то твърде куриозно:

«Позицията е мъртво реми, но защо да не се опита една „уловка“: 43... h4? Сега ако и белите отговорят небрежно 44. f5?, ще последва 44... Tg3!

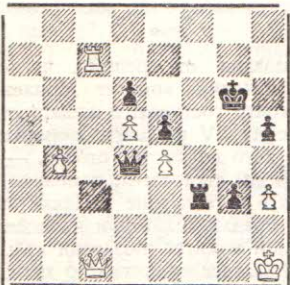
една несполука. Ето например един ярък случай:

Тази изключително остра позиция беше приковала вниманието на публиката. На Радулов му оставаха секунди до контролата, когато игра мълниеносно 36. . . К: f3? Ход на вид със страшна сила, но Пелитов, който разполагаше с повече време, запази спокойствие: 37. Dd8+! Цh7 38. Od3+ g6 39. О: g6+!! К: g6 40. Kf6+ Цg7 41. Kh5+ Цh7 42. К: g3. Тези ходове бяха изиграни за по-малко от две секунди и пред смяните очи на публиката и самия Радулов черната дама изчезна от дъската. Един внезапен, светкавичен обрат, който разигра пулса и на най-спокойните наблюдатели.

Тази ефектна комбинация прави чест на Димитър Пелитов, който не за първи път показва, че е един от най-опасните тактици. Не се съмняваме, че той ще носи достойно майсторското звание, което успя да извоюва на този турнир.

Между неудачниците, които претърпяха най-голям брой несполуки, на първо място трябва да поставим Орев, който загуби не една явно по-добра за него позиция. Би било несправедливо обаче, ако не отбележим, че най-тежката за преживяване злополука се случи на Кайкамджозов.

Партията Кайкамджозов—Орев се игра в пред-предпоследния кръг и беше решаваща в борбата за отскубване от последното място. Първоначално шастие то беше на страната на Кайкамджозов, но, както в не една негова партия на този турнир, то му измени и започна да се усмихва на Орев. В позицията на Кайкамджозов

Орев
диаграмата изглежда, че белите са пред неизбежна катастрофа. Но ето че изведнаж лъчът на надеждата озарява лицето на Кайкамджозов: 1. Tg7+!! Спасението е намерено! 1. . . Ц: g7 2. Dg5+ Цf8 3. Dh6+ Цe7 4. Деб+ Цf8 5. Dh6+ Цe8 6. Деб+ Цd8 7. Д: d6+ Цe8. Последният ход е записан в бланката на Кайкамджозов като 56-ти —

последен контролен. Черните не могат да избягнат вечния шах. Кайкамджозов вече си е отдъхнал и спокойно обмисля от кое поле да обяви следващия шах. Орев се е отпуснал безразлично на стола и захлупил с лакти бланката си. Но ето че изведнаж трепва и оживено посочва часовника на Кайкамджозов — „Цайтног!“ Да, наистина цайтног! Орев отмества ръката от бланката си и доказва това. Кайкамджозов е като гръмнат. Той е записал по погрешка два пъти един и същи ход. Наистина неприятна, много неприятна грешка, връх на неудачите, които претърпя Кайкамджозов на този турнир. Орев спечели точката, но така спечелена точка едва ли би доставила някому истинска радост. . .

И така XVIII републикански финал завърши. Ние наблюдавахме една из-

въвредно интересна и на високо майсторско ниво игра. Борбата беше много оспорвана и за първи път видяхме хегемонията на нашите международни майстори и олимпийски състезатели разколебана от напора на най-младите. Подобно явление ние наблюдавахме преди около 15 години, когато поколението на днешните ветерани беше на възрастта на Бобоцов, Милев, Минев, Пъдевски и Коларов, а те бяха на възрастта на най-младите сега в турнира. Е ли това някакъв закономерен цикъл? Едно е сигурно: че както тогава с това явление започна големият възход на шахматното майсторство, така и сега то е верен признак за нова крачка напред към висините на шахматното майсторство, за голямата жизненост на нашето социалистическо шахматно движение.

ПРИВЕТСТВУВАМЕ ЮБИЛЯРА

Непосредствено след завършване на финала на XVIII републиканско първенство Бюрото на Българската шахматна федерация организира скромно тър-

гарски олимпийски отбор на шахматната олимпиада в Буенос Айрес през 1939 г., а след Девети септември е бил неизменно в нашия национален и олимпийски отбор и като състезател или треньор е участвувал във всички олимпиади, на които е била представена страната ни.

Нейкирх е първият български шахматист, който постигна успех в турнирите от системата на световното първенство, като на зоналния турнир през 1957 г. в София се класира на второ място и завоюва правото да участвува в междузоналния турнир. Този е и неговият най-висок международен успех, заради който беше удостоен със званieto „международен майстор“.

Но Нейкирх е не само голям състезател. Той участвува най-активно в цялостния живот на нашето шахматно движение: член е на бюрото на Българската шахматна федерация, председател е на треньорския съвет, завежда теоретичния и учебен отдел на „Шахматна мисъл“ от самото основане на списанието, автор е заедно с мм Ал Цветков на трите тома „Шахматни дебюти“, съавтор е на книгата „XV шахматна олимпиада“, превел е не една шахматна книга от руски, написал е множество ценни теоретични и учебни материали. С неугасващ ентузиазъм и неизчерпаема енергия Нейкирх предава своя богат шахматен опит и едва ли някой би могъл да носи по-достойно звание то „заслужил майстор на спорта“, с което го е удостоила нашата общественост.

жество, на което беше чествуван 50-я рожден ден на заслужилия и международен майстор Олег Нейкирх. Присъстващият на тържеството зам.-председател на ЦС на БСФС другарят Иван Николов поздравя юбиляра с топли думи и сърдечни пожелания.

Името на Олег Нейкирх стана за първи път известно на нашата общественост през 1936 год., когато дойде от Търново като студент в София и в турнира за първенство на страната се класира на второ място, непосредствено след неколнократния шампион Георги Гешев. От тогава той участвува почти във всички наши първенства и най-големи турнири и винаги е пръв или между първите. Той е победител в първенствата на България през 1937, 1938, 1940 (заедно с Цветков), 1943, 1948 (заедно с Цветков) 1953 (заедно с Минев) и 1957 г. Бил е в състава на първия бъл-

И днес след близо три десетилетия състезателен опит Нейкирх продължава да бъде един от нашите най-силни състезатели. Своя петдесети рожден ден той посрещна зад шахматното табло като участник в XVIII републикански финал в борба с нашите най-силни шахматисти. Редакцията на „Шахматна мисъл“ му пожелава още дълги години да води все така бодро, напористо и творчески шахматните битки, да се възлнува със същата младежка сърчатост от трепетите на турнирната борба, да служи все така енергично и всеотдайно на любимия шахмат.

Даскалов

Нейкирх

XVIII републ. финал, София, 1964 г.

Тази партия, макар и продължила само 18 хода, е твърде характерна за играта на Олег Нейкирх, която се отличава с прецизност в разиграване на дебюта на „Златните пъсьци“ най-добрите ходове да се постигнат определени предимства.

1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. Ob5 Kf6. Така наречената Берлинска система, избирана често от бившия световен шам

пион Е. Ласкер. Със същата система на междузоналния турнир в Порто Рож, 1958 г., Нейкирх получи перспективна позиция срещу гротмайстор Фишер. (Партията завърши наравно.)

4. d4 K:e4 5. d:e5 Oe7 6. 0—0 0—0 7. Te1 d5 8. c4! Най-неприятната реплика.

8. . . Oe6 9. De2 a6 10. c:d5 0:d5 11. Oc4 Kc5 12. Kc3 0:c4 13. D:c4 Dd3! (Веднага се използва отслабването на полето d3) 14. Dg4 Tad8 15. Kh4? Dd4! 16. Of4 Kd3 17. Kf5? На пръв поглед много силно, но в действителност гибелна грешка.

17. . . D:f2+ 18. Ch1 D:e1+! Белите се предават. След 19.T:e1 Kf2+ и K:g4 те остават с топ по-малко.

Може би малцина са почитателите на шахмата, които помнят подробности от хронологическата развой на XV шахматна олимпиада във Варна през 1962 г. Опази приказна българска есен беше събрала на „Златните пъсьци“ най-добрите шахматисти от 37 страни в света. И ето една любопитна подробност. Последната партия на олимпийския турнир беше между швейцарския шахматист Кастаня и международния майстор Черняк от Израел. Партията завърши след три продължения наравно. Дотук нищо интересно, с изключение на един факт — Черняк е един от домакините на предстоящата XVI шахматна олимпиада, която по решение на ФИДЕ ще се състои през 1964 г. в Израел. Сякаш световната шахматна общественост в лицето на нейната най-висша проява — олимпиадата — предаваше шафетата на следващите състезания на новия домакин с поръчението все така интересни да бъдат битките на шахматните табла и все по-силна да бъде дружбата на хората, обединени от шахматното изкуство.

И ето, ние сме на прага на XVI шахматна олимпиада.

Случаят ни отведе в страната-организатор на тази най-голяма за годината шахматна проява. Естествено беше нашето любопитство да научим какво се върши за подготовката на олимпийския турнир.

На специална среща изпълнителният комитет за олимпиадата проявя готовността си да запознае чрез автора на тия редове българската шахматна общественост и читателите на сп. „Шахматна мисъл“ с някои въпроси на пред-олимпийската подготовка.

Месец ноември, когато ще бъде даден стартът на XVI шахматна олимпиада, предлага на състезателите и многобройните гости едно приятно късно лято с атмосфера, освежена от полъха на Средиземно море. Това е време, когато курортният сезон приключва, наливът от чуждестранни туристи секва и човек се чувства по-спокойно. Ор-

ЕДНА ДРЕВНА СТРАНА ОТВАРЯ ВРАТИТЕ СИ ЗА XVI ШАХМАТНА ОЛИМПИАДА

АШЕР ВАЛАДЖИ

ганизаторите разчитат на посещение от много туристи от чужбина, а през ноември и цените на хотелите, и храната не са тъй високи.

На XVI шахматна олимпиада, по предложение на организаторите, ще вземат участие отбори от около 40 страни. Очаква се участие на шахматисти от Австралия, Африка и др., направени са вече и първите заявки за посещенията на 75 туристи от Скандинавските страни. Въпреки че Израел стои настраи от центъра на Европа и пътните разходи не ще бъдат малки, участието на повече страни в олимпиадата ще бъде предизвикано от нарастващия интерес, който се проявява към живота в тази малка страна.

На олимпийските отбори ще бъде предоставен за живеене и игра един от най-модерните и комфортни хотели в Тел Авив — „Шератон“, разположен на брега на Средиземно море. Две зали — едната 600 м² и втората 150 м² ще предоставят всички удобства както на състезателите за спокойна и творческа игра, така и на известен брой зрители възможност да наблюдават срещите на шахматния елит на света.

Дружбата и приятелството между шахматистите ще бъде заякчена не само по време на срещите около шахматните маси и във фойетата на хотела. Организаторите са се погрижили за едно полезно и приятно опознаване на страната, нейните забележителности, нейния народ и култура. През 2 почивни дни, разделени на две групи, шахматистите ще посетят древния Йерусалим и северната част на страната, включваща Хайфа, Назарет и района на Тивериалското езеро.

Отборът на домакините ще бъде съставен измежду 30 известни в страната шахматисти. Отправена е покана до шахматната федерация на Югославия да изпрати треньор, който да подготви израелския отбор. Сега шахматистите водят теоретическа подготовка. През м. юни на вътрешен турнир са поканени да вземат участие чуждестранни шахматисти.

Шахматната олимпиада ще даде

нов тласък за развитието на шахмата в Израел. Тя ще бъде стимул за укрепване дейността на съществуващите около 150 шахматни клуба в страната и за повишаване подготовката на системно участващите в турнири над 2,000 квалифицирани шахматисти и на още около 10,000 организирани любители на шахмата в цялата страна.

За шахматната общественост в Израел националната радиостанция, вестниците и специалното шахматно списание още сега отделят време и място, като популяризират шахматното движение в страната, развитието на шахмата в СССР, подготовката за предстоящата олимпиада и др. Мирната атмосфера, която винаги е съпътствувала шахматните олимпиади, и този път ще владее в залите на „Шератон“.

Проблемите на шахматното движение в Израел са сходни с някои от проблемите на българското шахматно движение — масовизация, особено сред учащата се младеж, създаване условия за игра в младежките и училищни клубове, организиране на повече състезания. Особено внимание се обръща на състезанията като едно от средствата за културен отход в селските кооперативи, където е събрана голяма част от младежта на страната.

* * *

Възползвани от срещата, членовете на изпълнителния комитет Моилевър и Порат, които гостуваха в нашата страна по време на XV шахматна олимпиада — първият като водач на отбора, — вторият — като състезател, помолеха чрез страниците на списание „Шахматна мисъл“ да предад техните и на целия изпълнителен комитет поздрав към дейците на българското шахматно движение. Неизличими ще останат в паметта им прекрасните спомени от прекарването в слънчева и гостоприемна България. С чувства на голяма признателност те отправят още веднаж своите благодарности към организаторите на олимпиадата за голямото внимание, което им бе оказвано по време на престоя на „Златните пъсьци“.

ПАРТИИ

№ 67 ИСПАНСКА ПАРТИЯ

ПЪДЕВСКИ

МИНЕВ

XVIII републ. п-во, София, 1964 г.
Обяснения от км Емил Лозев

1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. Ob5 a6 4. Oa4 b5 5. Ob3 Ka5. Ексцентричен ход. Оправдава се само, ако „нервира“ белите да търсят опровержение чрез 6. O:f7+!?, което, както показва практиката, е „много шум за нищо“! Вместо това простото приключване на развитието обезпечава на белите осезателно преимущество, което потвърждава и настоящата партия.

6. O—O K:b3 7. a:b3 d6 8. d4 f6 9. Kc3! Възможно е и 9. c4 b4 10. Kh4! g6 (Ke7!) 11. f4 e:f4 12. O:f4 — с атака, Спаски—Сахаров, отборно п-во на СССР, 1960 г. Ходът в партията има това преимущество, че „включва коня в играта.“

9. . . Ob7 10. Kh4 Ke7. Единствена защита срещу двойната заплаха Dh5+ и f2—f4, но платена с цената на нарушаване взаимодействието между фигурите на царския фланг.

11. d:e5! Прост и сигурен път към използване на изостаналостта в развитието на черните. Белите овладяват откритата линия „d“ и започват да упражняват неприятен натиск по белите полета на царското крило и в центъра.

11. . . d:e5 12. Df3 Dd6 13. Td1 De6 14. Oe3 Cf7. За съжаление друг начин да се ликвидира парализата на царския фланг не се вижда, но и конкретно наказание за смелостта на черния цар явно в момента няма!

15. Td3 g6 16. Tad1 Oc8. Защищава полето d7 и разчита да разреши натиска чрез Dg4.

17. h3 Kc6. Не допуска нахлуването на тежката артилерия в тила — през d8, но сменя контрола от не по-малко важното поле d5. Трябва да се признае, че при 17. . . Og7 след 18. Oc5 (18. Td8? T:d8 19. T:d8 Ob4) положение

на черните би било безрадостно.

18. Kd5 Od6.

Трудна позиция за черните, която „виси на косъм“, но в която проявата и на най-малката нерешителност от страна на белите може да изпари постепенно преимущество им. мм Пъдевски намира най-краткия път към разплатането на гордиевия възел.

19. Kf5! Жертва № 1, чието приемане е принудено, тъй като няма защита от заплахите K:d6 и Kc7. Напр.: 19. . . Tb8 20. K:d6 c:d6 (20. . . D:d6 21. Oc5! Dd8 22. Oe7!) 21. Kc7 De7 22. T:d6.

19. . . g:f5 20. Dh5+ Cg8 21. Oh6+f4 22. K:f6+! Жертва № 2 на тема „отвлечане от критичния пункт e8!“

22. . . D:f6 23. T:d6! Жертва № 3 с мотив отстраняване последния защитник на 8-я хоризонтал.

23. . . Oe6 24. T:c6 f8 25. Td7. Черните се предават.

№ 68 АНГЛИЙСКО НАЧАЛО

РАДУЛОВ

КОЛАРОВ

XVIII републ. п-во, София, 1964 г.
Обяснения от мм Атанас Коларов

1. c4 Kf6 2. Kc3 e5 3. g3 d5 4. c:d5 K:d5 5. Og2 Ke7! Много по-логично и силно от обичайното продължение 5. . . Kb6, при което конят стои зле на полето b6.

6. Kf3 Kxc6 7. O—O. Белите допускат замисленото от черните флангово развитие на Of8, но то едва ли може ефективно да се възпрепятствува. Напр.: 7. d3 g6 8. Og5 Og7 9. Ke4? f5? и тъй като сега е слабо както 10. Kf6+Cf7!, така и 10. Of6? f:e4!, белите трябва примерно да отстъпят — 10. Kc3 h6 11. Od2 O—O!

7. . . g6 8. b4 a6 9. a3 Og7 10. Ob2 O—O 11. Tc1 Kf5 12. Ke4 Kd6 13. K:d6. Не може, разбира се, 13. Kc5 поради 13. . . e4!, а съблазнителната жертва: 13. T:c6 b:c6 14. K:e5 се опровергава посредством: 14. . . O:e5! 15. O:e5 K:e4 16. O:e4 Oh3!!

13. . . c:d6 14. d4? Сериозна позиция на неточност, която ограничава подвижността на офицера b2 и поставя белите още в дебюта „в партер“. Трябваше да се предпочете 14. e4 или 14. d3.

14. . . e4 15. Kd2 d5 16. Kb3 Ke7! Черният кон се отправя по маршрута f5—d6 към важното поле c4!

17. . . Dc2. Неточност. Белите трябваше от своя страна да помислят за навременното осигуряване на полето c5 за своя кон чрез 17. a4! Kf5 18. a5 Kd6 19. Kc5 и т. н.

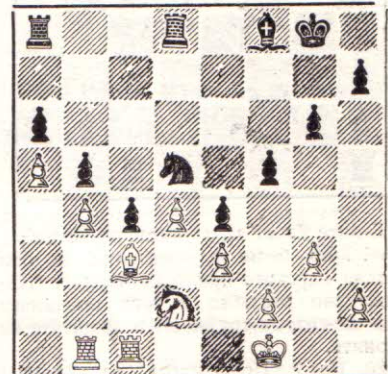
17. . . Od7 18. Dc7? Белите оконча-

телно „изпускат влака“, който все още можеше да се „хване“ чрез 18. Kc5 Oc6 19. a4! Сега позиционният обръч около тях неумолимо започва да се затяга.

18. . . Oc6 19. D:d8 Tf:d8 20. Tc3. По-упорита съпротива можеше да се организира чрез 20. Ka5, в който случай можеха да се разменят топовете по линията „с“. Сега и тази възможност изчезва и белите са обречени на бавна, но сигурна гибел.

20. . . Kf5 21. e3 Kd6! 22. Tb1 Ob5! 23. Of1! Oc4! 24. Kd2 b5 25. Tcc1 f5 26. a4. Ново отслабване, което облекчава задачата на черните.

26. . . Of8 27. O:c4 d:c4! 28. Oc3 Kc8 29. Cf1 Kb6 30. a5 Kd5!

Белите са напълно безпомощни и трябва спокойно да изчакват развързката.

31. Ce2 Te8 32. Tb2 Ta7 33. T2b1 g5! Подготовка за прокарване на решаващото f5—f4.

34. Kf1 Tf7 35. Od2 Od6 36. Tb2 Tef8 37. Ce1 f4! 38. T1c2. Отчаяние. Не спасява обаче и 38. g:f4 g:f4 39. e:f4 O:f4 със заплаха 40. . . O:d2 и 41. . . c3!

38. . . f:g3! Белите се предават.

№ 69 СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА

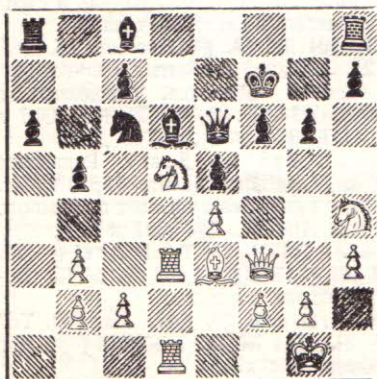
СТЕФАНОВ

Л. ПОПОВ

XVIII републ. п-во, София, 1964 г.

Обяснения от мс Йосиф Стефанов

1. c4 Kf6 2. Kc3 g6 3. g3 Og7 4. Og2 c5 5. Kf3 O—O 6. O—O Kc6 7. d4. От получената позиция черните могат със 7. . . d6 да преминат веднага в известен вариант на староиндийска защита. Следващите два хода на черните обаче не могат да бъдат препоръчани. Центърът остава без всякаква компенсация на разположение на белите и чер-

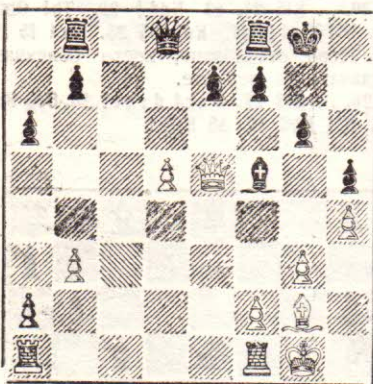
ните трудно могат да създадат контра-игра.

7. . . c:d4 8. K:d4 K:d4 9. D:d4 d6 10. Dd2! Най-правилният план. Бялата дама рано или късно трябва да напусне центъра, а по този начин чернополият офицер получава възможност да бъде развит бързо на b2, след което да бъде евентуално разменен за своя „колега“ от g7, а това още повече би усилило позицията на белите.

10. . . a6 11. b3 Tb8 12. Ob2 Oe6? Слабо. След като кажеш „а“, трябва да продължиш и с „b“. По-силно беше 12. . . b5 13. c:b5 a:b5, макар че и тогава след 14. e4 белите запазват преимуществото си.

13. Kd5 K:d5 14. c:d5 O:b2 15. D:b2 Of5? Защо не веднага Od7? Настъпването e4—e5 влиза в плана на белите, а черните сами „провокират“ e4!

16. e4 Od7 17. e5 d:e5 18. D:e5 Of5 19. h4 h5.

Белите стоят вече очевидно по-добре. 19. . . h5 беше задължително, но пък с това царското крило на черните чувствително отслабва и това причинява още по-големи трудности в защитата на черните.

20. Tfe1? Пререждане на ходовете от страна на белите, което дава възможност значително да се облекчи защитата. След правилното 20. Tac1! Tc8 21. T:c8 O:c8 22. Tc1 белите запазваха по-значителен позиционен превес.

20. . . Te8 21. Tac1 Tc8 22. T:c8 D:c8 23. d6 Oe6. Този прост защитен ход недооценен при изчисляване на целия вариант и сметях, че 22. . . D:c8 е слабо поради 23. d6.

24. d:e7 T:e7 25. Dg5 Te8. При Td7 или Tc7 следващите ходове на белите имат още по-голяма сила, тъй като черният топ не може да бъде включен в защитата на царския фланг.

26. Of3 Ch7 27. Te5 Dc3? Равносилно на груба грешка. Белите заплашваха 28. Df6, а 27. . . Dc3? придава още по-голяма сила на тази заплаха. Черните трябваше да търсят спасение може би в дамския ендшпил след 27. . . Of5 28. T:e8 D:e8 29. O:h5 De1+ 30. Ch2 Oe4+ 31. Of3 O:f3+ 32. C:f3, който обаче при правилна игра от страна на белите вероятно трябва да се спечели.

28. Df6 Dc1+ 29. Ch2 Tg8 30. O:b7 (Б. Р. По-просто и силно от ефектното 30. O:h5.) Tb8. Заплашваше 31. T:h5+ g:h5 32. Oe4+ 32. . . Tg6 33. O:g6+

f:g6 34. D:e6 — със спечелен ендшпил.

31. Oe4. Разбира се, можеше и 31. O:a6, но в подобни позиции „всички пътища водят към Рим“. Сега черната дама след задължителния ход Dh6 остава статист на дъската.

31. . . Dh6 32. Tg5 Tb6. Парира 33. O:g6+.

33. a4. След 33. De7 белите печелят дама за топ и фигура — 33. . . Chg7 34. T:g6+ D:g6 35. O:g6 C:g6, но след хода в партията форсирано се минава в спечелен ендшпил за белите.

33. . . T:b3 34. O:g6 f:g6 35. D:e6 Tb2 36. Chg2 Dg7. Малък „подводен камък“. След 37. D:a6? Df7 38. Df1 Db7+ 39. Ch2 Da7 40. Chg1 D:a4 черните правят реми (41. Dd3 Da1+ и Da8+ с вечен шах).

37. Td5! Db7 38. Dd7+ Ch6 39. D:b7 T:b7 40. Td6 Ta7 41. a5 Chg7. Тук партията беше отложена, но реализацията на ендшпила не представлява особена трудност и почти не се нуждае от коментари. Избраният план от белите е най-точен и бръз.

42. Tc6. Ch7 43. Td6 Chg7 44. Ch3 Ch7 45. Ce3 Te7+ 46. Cd3 f7 47. f4 Tb7 48. Cc4 Tc7+ 49. Cb4 Tc1 50. T:a6 Tb1+ 51. Cc5 Tb3 52. Td6 T:g3 53. a6 Ta3 54. Cb6. Черните се предават.

№ 70 ЗАЩИТА ГРЮНФЕЛД

ОРЕВ

ПРАХОВ

XVIII републ. п-во, София, 1964 г.
Обяснения от мс Валентин Прахов

1. Kf3 d5 2. g3 g6 3. Og2 Og7 4. 0—0 Kf6 5. e4 c6 6. c:d5 c:d5 7. d4 0—0 8. Kc3 Kc6. С пререждане на ходовете се получи известен вариант от защитата Грюнфелд, оценяван като безопасен за черните предвид солидното им положение в центъра, още повече че в тяхно разположение се намира ходът 8. . . Ke4!, след който позицията бързо се опростява и мирният изход е неизбежен. С хода в партията черните получават по-стеснена позиция, но запазват възможности да играят на печалба.

9. Ke5. Най-силно. На 9. Of4 или 9. Db3 следва 9. Ke4!

9. . . e6. Другите продължения като 9. . . Of5, 9. . . Kd7 и 9. . . K:e5 са по-слаби и дават трудна игра за черните.

10. K:c6 b:c6 11. b3. Ход, анализиран и препоръчан от Пахман като даващ преимущество за белите. Обичайните продължения тук са 11. Ka4 Kd7 12. Oe3 или 12. Of4.

11. . . Kd7 12. Ka4 c5 13. Ob2. След този ход белите не могат да разчитат повече на дебютно преимущество. Идеята на Пахман е 13. Oa3! O:d4 14. Tc1 Oa6 15. Te1 и предвид заплахага 16. e3 и вземането на пешката c5 той оценява позицията в полза на белите. С тази оценка не мога да се съглася. Напр.: след 15. . . Da5 16. e3 Og7 17. O:c5 (17. K:c5 D:a3 18. K:d7 Tfc8 — с явно преимущество за черните) 17. . . K:c5 18. K:c5 (или 18. T:c5 Db4 19. Of1 O:f1 20. T:f1 Tfc8) 18. . . Tfc8 19. K:a6 D:a6 20. Dd2 играта е равна. Приведеният вариант показват, че

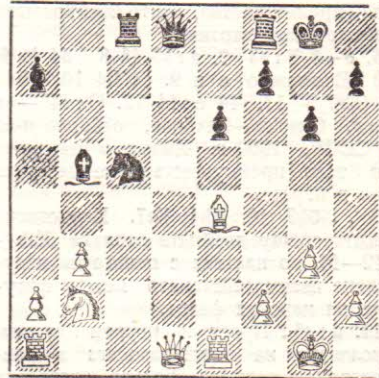
продължението на Пахман не е по-силно, отколкото нормалните продължения в дадения вариант.

13. . . Oa6 14. Te1 Tc8 15. e4? Примамлива идея за разкриване на центъра и проявяване на „активност“, която се оказва съвсем погрешна и причина за по-нататъшните неприятности за белите. Необходимо беше 15. e3 — с равенство.

15. . . d:e4 16. O:e4 Ob5! Използва създалата се слабост на диагонала a1—h8 и появили се във връзка с това тактически възможности.

17. d:c5. Белите не вникват по-дълбоко в позицията и фактически предават без бой крепостта. По-интересно беше 17. Kc3 и ако 17. . . O:d4, то 18. K:b5 O:b2 19. Tb1 Og7 20. K:a7 и белите получават преимущество. На 17. Kc3 бях подготвил 17. . . Oe6! с неприятни заплахи. Белите не могат да се освободят с размени. Напр.: 18. O:c6 T:c6 19. d:c5 (19. d5 Td6) 19. . . K:c5.

17. . . O:b2 18. K:b2 K:c5.

19. a4. Изиграно след продължително мислене. Едва сега белите почувстваха, че са се озовали в трудна позиция. На естествено 19. Og2 следва 19. . . Df6 и 20. . . Tfd8 се спечелена позиция. Затова Орев започва движение на пешките от дамския фланг с цел да заангажира вниманието на противника. Междувременно обаче позволява размаяната на белополия си офицер, след което си казва решителната дума слабостта на диагонала h1—a8 и на белите полета на царския фланг.

19. . . Oa6 20. b4 K:e4 21. T:e4 Df6. Безспорно и след размаяната на дамските черните са пак по-добре, но тогава би се загубила значително ефективността на белополия офицер. Последвалите действия се насочени единствено към овладяване на диагонала h1—a8 и съответно недопускането на това.

22. Dd4 Df5 23. g4. Ако сега 23. De5, то 23. . . D:e5 (смяната е в по-изгодна за черните редакция, отколкото на 21-я ход) 24. T:e5 Tc2 25. Kd1 Ob7 и 26. . . Tfc8 ± или 23. Te5 Dc2.

23. . . Dg5 24. D:a7? Решаваща грешка, след която белите бързо губят. Борбата продължаваше след правилното 24. De3 Dh4 25. Dg3 De7 и т. н.

24. . . Tc1+ 25. T:c1 D:c1+ 26. Ch2 Of1+ 27. Ch3 D:b2 28. b5 f5. Води най-бързо до целта.

29. g:f5 e:f5 30. Dd4. Или 30. Te7 f4+ 31. Ch4 h5 32. Ch5 Tf5+ и мат на следващия ход.

30. . . Db3+ 31. Te3 f4+ 32. Д: f4
Т: f4 33. Т: b3 Т: a4 34. b6 Та8 35. Цf4
Тf8+ 36. Ce5 Og2 37. Цd6 Т: f2 38. b7
О: b7 39. Т: b7 Т: h2 40. Ce6 Tf2 41.
Та7 h5 42. Тb7 h4 43. Тb4 h3. Белите
се предават.

№ 71 ЗАЩИТА АЛЕХИН

МИНЕВ

ОРЕВ

XVIII републ. п-во, София, 1964 г.

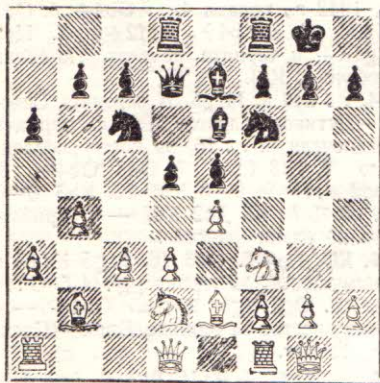
Обяснения от мс Петър Орев

1. e4 Kf6 2. d3. След този пасивен ход белите не могат да разчитат на дебютно преимущество.

2. . . e5 3. Kf3. На по-активното 3. f4 следва 3. . . Kc6 4. Kf3 d5! 5. f: e5 (5. e: d5 Д: d5 6. Kc3 Ob4 7. Oe2 e4 8. d: e4 Д: d1+ 9. O: d1 K: e4 10. Od2 K: d2+) d: e4 6. e: f6 e: t3 7. f: g7 O: g7 8. Д: f3 Kd4 9. De4+ Oe6 10. Ka3 f5 11. De3 или Df4 0—0 с достатъчна компенсация за пожертвуваната пешка.

3. . . Kc6 4. Oe2 d5 5. Kbd2 Oe7 6. 0—0 0—0 7. c3 Oe6. Получи се защита Филidor със смяна на цветовете. Сериозно внимание заслужаваше и 7. . . a5 с цел да се парира играта на белите на дамския фланг.

8. b4 a6 9. Ob2 Dd7 10. a3 Tad8.

11. Дс2. Усложненията, получаващи се след този ход, са от полза за черните. През време на партията очаквах последователното 11. c4 d: e4 12. K: e4 K: e4 13. d: e4 Kd4! 14. K: e5 K: e2+ 15. De2 Dd2 = Черните си връщат жертвуваната пешка. Напр.: 16. Tfe1 Д: e2 17. Т: e2 f6 18. Kf3 O: c4.

11. . . Kh5 12. g3. Ако 12. K: e5, то 12. . . K: e5 13. O: h5 d: e4 14. K: e4 Д: d3.

12. . . Oh3 13. Td1 Kf4 14. Kf1 (14. Of1 Dg4!) K: e2+ 15. Д: e2. След смяната на Oe2 слабостта на белите полета дава отлични шансове на черните.

15. . . d4. Белите заплашваха 16. e: d5 с последващо c4 или маневрата Kf1—e3—d5.

16. c: d4 e: d4 17. Ke1 f5 18. f4 g5! Черните се ориентират към атака срещу отслабения царски фланг.

19. Oc1f: e4 20. d: e4 Og4 21. Da2+ Ch8 22. Td3 g: f4 23. g: f4 Od6 24. Kg2 Oh3 25. Kg3. Губи пешка и партията, обаче и след 25. e5 Of5 26. Tg3 Oe7 черните имат преимущество.

25. . . O: g2 26. Д: g2 O: f4 27. O: f4

Т: f4 28. Taf1 Т: f1 29. Д: f1 Dg7 30. Ch1 Ke5 31. Kh5 Df7. 32. Д: f7 K: f7 33. Цg2 Ke5 34. Td1 b6 35. Te1 d3 36. Цf2 c5 37. b: c5 b: c5 38. Ce3 c4 39. Kf6 Tb8 40. Kd5 Tb2 41. Цd4 Tc2 42. Td1. Записан ход. Белите губят форсирано.

42. . . Kf3+ 43. Ce3 K: h2 44. e5 Цg7 45. e6 Te2+ 46. Цd4 Kf3+ 47. Ц: c4 d2 48. Цd3 Te1! 49. Ke3 Цf6 50. Ce4 Kh2! 51. Цd3 Kf1. Белите се предават.

№ 72 СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

ЧИПЕВ

ПРАХОВ

XVIII републ. п-во, София, 1964 г.

Обяснения от мс Тодор Чипев

1. e4 c5 2. Kf3 e6 3. d4c: d4 4. K: d4 Kf6 5. Kc3 d6 6. g4! Най-активното продължение в тази позиция, датиращо от известната партия Керес—Боголюбов, Залцбург, 1943 г., където след 6. . . Kc6 7. g5 K: d4 8. Д: d4 Kd7 9. Oe3 белите получили преимущество. Вероятно най-силният отговор за черните е 6. . . d5.

6. . . a6? Така играл и Корчной срещу Бронщайн в проведения наскоро мач по телефона, Москва—Ленинград, но получил тежка позиция след 7. g5 Kd7 8. Oe4 Ke5 9. Oe2 b5 10. a3 с последващо f2—f4.

7. g5 Kd7 8. Oe3 Dc7 9. f4 b5. По-добре би било 9. . . Kc6, Kb6, Od7 и дълга рокада.

10. a3 Kc6 11. Dd2 Ka5? Черните много изостават в развитието. Те губят два темпа, за да разменят неразвита белопол офицер на белите, като получават само проблематични шансове да организират атака по линията „b“. Тук черните трябваше да вземат принципиално решение и да изберат между 11. . . Ob7 и дълга рокада и крайно рискованото 11. . . Oe7 и 12. . . 0—0.

12. 0—0—0 Kc4 13. O: c4 b: c4. И 13. . . Д: c4 14. Цb1 не обещава сериозни контрашансове.

14. f5 Ke5 15. Kce2. Идеята на този ход е да се усилва натискът върху полето „e6“ посредством Kf4, но предварителното 15. Thf1 бе по-точно, понеже след 15. . . Kg4 16. Og1 топът h1 можеше временно да бъде изключен от играта.

15. . . Db7. Черните заемат линията „b“, но тази акция е твърде закъсняла. Заплахата над пешката „e4“ е илюзорна.

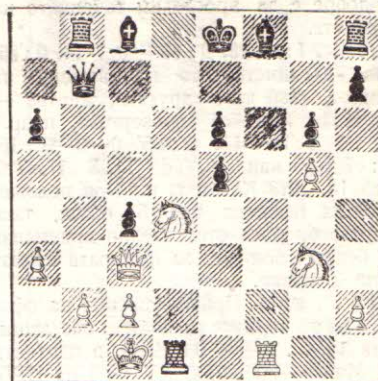
16. Thf1. Белите имат огромно преимущество в развитието, което ги освобождава от грижите за централната пешка.

16. . . Tb8 17. Dc3 Д: e4. Прекалено смело решение, оправдано единствено от тежката позиция и желанието да се добие поне материална компенсация.

18. Kg3 Db7. Невъзможно е 18. . . Kd3+ 19. Т: d3.

19. Of4 g6? Губи форсирано, но удовлетворително продължение не се вижда. На 19. . . Od7 следва просто 20. Tbe1, а на 19. . . Oe7 20. f6 g: f6 21. g: f6 O: f6 22. Kh5 с разгром.

20. f: e6 f: e6 21. O: e5 d: e5.

22. K: e6! Разрушава позицията на черните, които, принудени от многобройните заплахи, отиват на продължението:

22. . . O: e6 23. Д: e5 Д: b2+ 24. Д: b2 Т: b2 25. Ц: b2 Og7+ 26. c3 Ce7 27. Цc2! Отнема последния шанс на противника, свързан със заемаването на пункта „b3“.

27. . . Tb8 28. Tb1 Tb5 29. a4! Tb3. Или 29. . . Td5 30. Tb7+ Od7 31. Tf4 — с печалба.

30. Т: b3 c: b3+ 31. Цb2. Пешката „b“ е обречена, с което и партията е решена. Последва още:

31. . . h6 32. g: h6 O: h6 33. Ke4 Og7. След 33. . . Oe3 34. Te1 черните губят фигура.

34. Kc5 Oc8 35. K: b3 Oe5 36. Tf2 Dd6 37. Td2+ Ce6 38. Kd4+ Цc5 39. Tg2 Od7 40. Т: g6 O: h2 41. Т: a6. Черните се предават.

№ 73 СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

НЕЙ

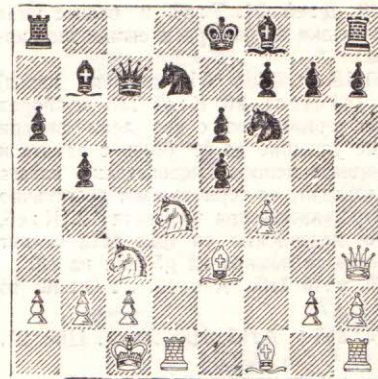
ДАРГА

Бевервийк, 1964 г.

Обяснения от мм Здравко Милев

1. e4 c5 2. Kf3 e6 3. d4 c: d4 4. K: d4 a6 5. Oe3 Kf6 6. Kc3 d6 7. f4 Kbd7 8. Df3 Dc7 9. 0—0—0 b5 10. e5. Белите преминават Рубикон (петия хоризонтал в случая) вероятно, защото при 10. a3 Ob7 11. g4 Kc5 12. Od3 0—0—0 пешчната атака на царския фланг губи голяма част от ефекта си.

10. . . Ob7 11. Dh3 d: e5.

12. K: e6. Идеята на тази жертва е отдавна известна, но оформлението е ново. Досега така са играли само при положение на белия офицер вместо на e3, на g5. Тази разлика би могла да се окаже решаваща, но вместо да гадаем,

